

УДК 821.124-1.09(138)“15/16”С. Кленович:821.161.2.02“18/19”(092)

**“ПАСПОРТ ДЛЯ РУСИНА” З ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
(перше латиномовне друковане видання про Україну, 1584 р.)**

Мирослав ТРОФИМУК

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, Україна, тел. (032) 239-41-92*

У статті розглянуто місце і роль в українській культурі та літературі зокрема поеми Себастьяна Фабіяна Кленовича “Роксоланія” – першої друкованої латиномовної поеми про Україну на матеріалі студій Івана Франка та Михайла Білика, а також перекладів на українську мову Івана Франка, Михайла Білика і Віталія Маслюка.

Ключові слова: С. Ф. Кленович, історія літератури, літературознавство, неолатиністика, перекладознавство.

У відділі рукописних, стародрукованих та рідкісних книг імені Ф. П. Максименка Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка зберігається видання, яке має унікальну цінність для історії української культури. Мова йтиме про краківську протопублікацію твору Себастьяна Фабіяна Кленовича “Роксоланія”: “Roxolania Sebastiani Sulmircensis Acerni civis Lubliensis Cracoviae MDLXXXIII”. У цій статті сконцентруємо свою увагу на літературознавчому й культурологічному аспектах першої латиномовної друкованої поеми про українські землі.

Очевидно, що низка зовнішніх ознак цього твору можуть викликати в сучасного читача цілком слушне запитання стосовно його належності до української культури. Це мова твору – латинська, це й самовизначення автора – “civis Lubliensis” – “громадянин Любліна” (місто, славне як місце укладення т. зв. Люблінської унії 1569 р., яка започаткувала політичне існування на європейській карті держави Речі Посполитої й нині перебуває у межах Польщі), зрештою, 1584 рік – рік публікації поеми – теж не викличе у сучасного українського читача асоціації із власне українською історією, адже саме за Люблінською унією до Польщі відійшли питомо українські території Волині, Підляшшя, Поділля, Брацлавщини і Київщини, а до утворення Гетьманщини лишалось ще більше, ніж півстоліття.

І все ж, ця пам’ятка має таки унікальне значення для історії української культури. Почнімо з того, що латинська мова у ті часи – у XVI ст. – була загальноєвропейською, більш того – світовою (адже нею послуговувалися принаймні на трьох континентах: у Європі й обох Америках) мовою науки, політики й мистецтва. Головне – вона не належала жодній із націй зокрема й не мала державної належності, що й уможливило її функціонування у ролі засобу міжнародної комунікації.

Дивна на перший погляд назва поетичного твору С. Ф. Кленовича – “Роксоланія” – насправді є однією із традиційних назв України, прийнятих у ренесансній і

бароковій літературі. З античних часів було відомо про сарматів – союз племен іранського походження, які колись залюднювали південь Східної Європи. Відомо було також, що на території України (від Дніпра до Дону) проживало сарматське плем'я роксоланів. Переважна більшість видань Києво-Могилянської академії містить у своїх заголовках етнонім “роксоланський”. Цю ж назву зустрічаємо і в багатьох документах того часу, писаних латинською і староукраїнською мовами. Слова “Роксоланія”, “роксоланський” стали у XVI–XVII ст. синонімом понять Мала Русь, Україна. Схильність до вживання саме цієї назви в ту епоху можна пояснити й подібністю звучання коренів “рокс-” і “рус-”.

Що ж до особи Себастьяна Фабіяна Кленовича – громадянина Любліна, то коротко розглянемо його біографію¹. Народився він близько 1545 р. у Сульмежицях на Познанщині. Його батько, Ян Клон, був державцем фільварку і млина, мати Анна походила з родини П'єтжаків. Не відомо точно, у якому саме закладі і де Себастьян здобував освіту, хоча його творча спадщина засвідчує високу ерудицію. Досконале знання латинської мови, глибока читаність античною літературою, зокрема грецькою, знання основ тогочасного права – про усе це свідчать його твори. Є відомості, що С. Ф. Кленович вчився у Краківській академії, де й здобув 1567 р. ступінь бакалавра, проте в архівах академії інформація про це відсутня.

Близько 1570 р. поет мандрує через Перемишль до Львова у, як тоді казали, Червону Русь. Очевидно, край його зачарував: власне у поемі “Роксоланія” відобразився інтерес дослідника-фольклориста до української землі, особливостей побуту й способів ведення господарства місцевого населення, до особливостей лісів і тваринного світу, до міст і містечок. Поет відтворив не лише щоденний побут, звички і звичаї, але й специфіку світогляду тогочасного населення краю, складний синтез поганської обрядовості й елементів християнської культури. Це його зацікавлення поганською обрядовістю не випадкове: як пише Дмитро Чижевський, “демонологія значно розвинулась на Заході в часи ренесансу. Певна гармонійність світогляду середньовіччя не викликала такої уваги до демонічних сил, як розірвана між релігією та “світом” культура ренесансу та барока. В ці часи, як відомо, виросла цікавість до “магії”, поширились процеси проти відьом...”².

Як свідчать відомі історичні джерела, С. Ф. Кленович жив у Львові недовго. Вже з 1574 р. поет осів у Любліні, де працював у міській канцелярії. У 1575 р. С. Ф. Кленович став міським писарем, протягом 1576–1582 рр. завідував судовою канцелярією Любліна. 1583 р. став лавником – членом міської ради; ця посада відкрила йому шлях до найвищих посад у міській урядовій ієрархії й водночас звела із кримінальним соціумом тогочасного суспільства. Згодом здобутий досвід С. Ф. Кленович втілює у творі “Worek judaszów”.

Літературний дебют С. Ф. Кленовича припадає на 1576 р. Переклад латиномовного твору Клеменса Яницького “Vitae regum polonorum” під титулом “Królów i książąt polskich zawarcie i opis” присвячений тогочасному люблінському старості Янові Фірлейові. 1582 р. поет-початківець опублікував латиномовний твір “Philtron”, послання до місцевої “літературної громади”, яку іменує то “conventus litteratorum” – “літературний гурток”, то “contubernium litteratorum” – “літературне братство”; това-

¹ Найвичерпнішим на сьогодні дослідженням життя та діяльності С. Ф. Кленовича є монографія: Wiśniewska H. *Renansowe życie i działo Sebastiana Fabiana Klonowicza*. – Lublin, 1985.

² Чижевський Д. *Історія української літератури*. – Київ, 2003. – С. 83 (розділ 5 “Бароко”).

риство, описане у творі, мало не лише літературну мету: ця дидактична поема оспіває ідеали братерства людей, які ґрунтувалися на ідеях християнства. У той же час С. Ф. Кленович викінчує й латиномовний твір “Roxolania” – поему про українські землі. Крім того, йому належить ще твір “Zale nagrobne” (1585), присвячений пам’яті Яна Кохановського.

У той час С. Ф. Кленович працював на різних посадах, з 1589 р. став керівником школи, за тогочасною термінологією – ректором у Замості. Це сталося за кілька років до заснування канцлером Яном Замойським академії, яка свого часу стала “alma mater” для багатьох вихідців із галицьких земель. Я. Замойський високо цінував творчість Себастьяна Кленовича, що не раз зазначав у своїй кореспонденції. Досвід педагогічної діяльності С. Ф. Кленович вплив у дуже популярному в тогочасних освітніх закладах перекладі “Катонових дистихів” – різновиді короткого катехизму з етики. Тоді ж він переклав працю з етики Еразма з Роттердаму “Civilitas morum” й опублікував двомовну польсько-латинську версію для шкільного вжитку.

У 1594 р. знову бачимо С. Ф. Кленовича у Львові, де він вів у львівському суді апеляційну судову справу. Наступного року повернувся до Любліна на посаду вїйта, а відтак його обрали до складу Міської ради. Останній раз посаду бургомистра С. Ф. Кленович займав 1601 р. Помер 29 серпня 1602 р. Похований був у парафіяльному костелі Св. Миколая; у XIX ст. надгробок з його могили перенесли до катедрального собору Любліна.

С. Ф. Кленович творив усе своє життя, причому теми творів черпав як із літературного процесу античності, що було властивим для епохи ренесансу, так і з власного життєвого досвіду. Це стосується і згаданої поеми “Philtron”, і “Роксоланії”, і поеми “Flis, to jest Spuszczenie statków”, де він оспівав працю плотогонів. Восени 1594 р. поет приєднався до походу-сплаву Віслою до Гданська, а свої враження виклав у цій поемі. Він застосував приблизно ту саму схему, що і в “Роксоланії”, описуючи цікаві факти з життя плотогонів на фоні панорами польського краю; подав також і перелік та опис міст і містечок, які йому траплялися упродовж подорожі.

Слава Кленовича-поета, його етичні й соціальні переконання були доволі відомими. Польські літературознавці різних епох оцінювали доробок С. Ф. Кленовича по-різному. То його вважали за класика польської літератури ренесансу, то оцінювали його скромніше. Ці контраверсійні судження, як і цікаві факти біографії поета й міського урядовця, свідчать про неординарність його особистості. Для нас же цікавим є насамперед той факт, що Себастьян Фабіян Кленович був пов’язаним зі Львовом, з Галицьким краєм, і що саме він є автором першої друкованої латиномовної поеми про українські землі.

Поема С. Ф. Кленовича не раз потрапляла у поле зору українських перекладачів й літературознавців. Без згадки про нього не обходиться практично жоден курс з історії літератури. Чи не вперше у контекст українського культуротворчого процесу її вписав Іван Франко.

Серед спеціальних курсів у “Плані викладів історії літератури руської. Спеціальні курси. Мотиви” (“Южноруська етнографія”) дослідник постулював ознайомлення із теоретичними основами фольклористики, починаючи від Гердерівських ідей³. Говорячи у пункті XVIII про безпосередній матеріал з “южноруської” етнографії, він вважав за доцільне починати його вивчення саме “Роксоланією” С. Ф. Кленовича (в авторсько-

³ Франко І. [План викладів історії літератури руської. Спеціальні курси. Мотиви] // Іван Франко. Зібрання творів у 50-ти т. – Київ, 1984. – Т. 41. – С. 32.

му варіанті – Кльоновича. – М. Т.), лаконічно характеризуючи місце і роль цього латиномовного твору: “Перші сліди заняття южноруською національністю у нас”⁴.

І. Франко намагався всебічно вивчити історичне тло твору, який потрапив у поле його наукового інтересу, використовуючи методику текстологічного дослідження. Його, ясна річ, більше цікавить фольклорний пласт, який застосовували автори латиномовних творів. “Роксоланія” С. Ф. Кленовича повністю побудована на використанні й опрацюванні фольклорних переказів. Якщо врахувати, що декотрі обряди й пов’язані з ними тексти протягом кількох століть цілком вигасли на території сучасної України, то “Роксоланія” є одним із тих унікальних творів, котрі явили у собі цікаву консервацію мітологічного фактажу, поданого через призму бачення заангажованого чужинця.

Крім статей, які розглядають окремі аспекти використання і обробки мітологічних переказів авторами XVI–XIX ст., у кожній з яких фігурує також “Роксоланія”⁵, І. Франко переклав уривок поеми, де С. Ф. Кленович описував Львів. Першопублікація перекладу відбулася у читанці для дітей, для якої І. Франко його й підготував. Переклад здійснено з дотриманням розміру оригіналу, проте перекладач розбив текст поеми на катрени, застосовуючи нерегулярно парне римування другого та четвертого рядків. Михайло Білик так оцінив версію І. Франка: “Франко перекладає дистих за дистихом, віддає авторові думки і образи, дає нам Кльоновича. Переклад Франка не лише цінний з літературної точки зору [...], але й віддає думки автора з філологічною точністю”. І там само: “Ціла поема, а зокрема опис Львова, Києва, Замість і Каменця видержані у Кльоновича в дуже поважному, урочистому тоні. Цей урочистий тон і настрій вдалось Франкові вповні зберегти, відтворити образи в тих самих живих, може ще живіших красках. Цей переклад щодо краси зовсім не уступає оригіналові, а радше перевищає його. Коли читаєш оригінал і переклад Франка, то вичуваєш, що той латинський вірш кував майже по-ремісницьки середніх здібностей поет, який вивчив в школі (і вивчив знаменито) техніку латинського вірша, а переклад робив справжній поет, майстер слова і вірша”⁶.

Остання фраза Михайла Білика викликає певні роздуми. По-перше, у кінці XVI ст. поняття “справжній поет” (маю на увазі С. Ф. Кленовича) мало трохи інші конотації, аніж у XIX чи XX ст. Проблема, яку гранично виразно дефінував Горацій у “Посланні до Пісонів”: “Хист чи майстерність потрібна віршам...” (в. 408), розв’язувалася у ті часи доволі “прозаїчно”, адже “поетичний хист” постренесансної епохи полягав у майстерному наслідуванні античних первовзорів: автор XVI ст. прагнув відтворити “*naturam alteram*”, мислений світ, удосконалений варіант світу реального, який передався новітнім часам у античному мистецькому спадку. Одним із визначальних параметрів якості того відтворення була адекватність жанрових ознак замисленого твору: відповідність метрики й стилістики постренесансної поеми, з одного боку, “предметові опису”, а з іншого – способів викладу аналогічної теми котримсь із визнаних (“класичних – гідних наслідування”) античних авторів. Як сказав М. Білик: “той латинський вірш кував майже по-ремісницьки [...] поет, який вивчив в школі (і вивчив знаменито) техніку латинського вірша”.

⁴ Франко І. [План викладів історії літератури руської. Спеціальні курси. Мотиви] // *Іван Франко. Зібрання творів у 50-ти т.* – Київ, 1984. – Т. 41. – С. 32.

⁵ Франко І. Нові праці про Україну // *Іван Франко. Зібрання творів...* – Київ, 1980. – Т. 28. – С. 193–194; Його ж. “Тополя” Т. Шевченка // Там само. – С. 73–88.

⁶ Білик М. Й. “Роксоланія” С. Ф. Кльоновича. *Латинська поема XVI ст. про Русь. Генезис, переклад і літературно-історичний коментар поеми.* Дисертація [...] канд. філол. наук. – Львів: ЛДУ, 1950. – С. 186, 190.

Проте “поет, який вивчився у школі” повинен був не лише володіти технікою латинського вірша, а й досконало знати сюжети ранішого літературного процесу, передовсім римської літератури, й оволодіти античною топікою, ономастиком, тонкощами стилістики. Щоб твір вважався фактом “високої літератури”, у XV–XVIII ст. його слід було не лише писати латинською мовою, а й застосувати усю суму поетичних і риторичних засобів, розроблених європейською культурою за дві з половиною тисячі років. Канонічними взірцями для ренесансного поета стали поети “золотої доби Августа”: Вергілій, Горацій, Овідій та їхні старогрецькі попередники.

Отож, прототипом “Роксоланії”, без сумніву, є “Буколіки” (“Еклоги”) Вергілія, на що недвозначно вказує й епіграф до поеми: IV, 3. Крім того, у тексті неодноразово згадано “аркадійських божків” (vv. 90, 136).

На початку вже йшлося про ґрунтовну ерудицію С. Ф. Кленовича, зокрема, про добре знання давньогрецьких авторів. Вочевидь, замислюючи свій твір, він пам’ятав і про успіх Вергілія, який йому принесли буколіки чи еклоги, і про те, що першовзором для Вергілія був Теокріт. Обидва оспівували “пастуший рай” на Пелопоннесі, проте якщо для Теокріта він був таки реальною Аркадією, грецьким краєм, то Вергілій насправді описує свою італійську вітчизну, говорячи про аркадійські гаї. В епоху ренесансу жанр буколік був дуже популярним; не дивно, що саме цей жанр запозичив С. Ф. Кленович для опису лісів і пасовиськ Роксоланії-України. Про те, що він орієнтувався не лише на Вергілієву спадщину, а мав за першовзір і Теокріта, свідчить оповідь про любов Циклопа до Галатеї, а також переказ про Федора і Федору, яскраве наслідування Теокрітового твору “Чари” (“Pharmakeutria”).

Оцінюючи доробок С. Ф. Кленовича, М. Білик, перекладач і дослідник “Роксоланії”, який ще у середині минулого століття подав найглибший (і єдиний на сьогодні в українському літературознавстві) аналіз поеми, її структурних частин, літописних і фольклорних джерел, наявних на той час перекладів, прецизійно виявив також усі доступні авторові “Роксоланії” історіографічні джерела, які лягли в основу концепції цього грандіозного (1805 віршових рядків!) твору, першої латиномовної публікації про звичаї українців. С. Ф. Кленович користувався джерелами двох типів: тогочасними літописами і власноруч зібраними на українських землях фольклорними переказами та чинними обрядами. Така компіляція дала йому можливість відтворити колоритну картину побуту і вірувань мешканців українських територій і водночас вписати цей фактаж у систему тогочасних наукових понять про географію й історію краю. Фактично С. Ф. Кленович уклав “свідоцтво про існування” Русина – етнічного індивідуума на території Центрально-Східної Європи.

Про саме такий замисел польського поета, засновника, за твердженням І. Франка, “української школи” в польській літературі, свідчить перебіг фабули поеми: від опису території замешкування, детермінованої суміжними “землями” (Германія, литовські межі), “москвичі” тощо), через опис природних умов і особливостей ведення господарства, торгівельних контактів, виготовлення напоїв (розділи I–V) до опису міст (окремий, VI розділ; описані Львів, Замостя, Київ, Кам’янець, Луцьк, Бузьк, Сокаль, Городло, Белз, Перемишль, Дрогобич, Холм, Красностав) та “талантів і звичаїв” (заклучний, VII розділ): народження і хрещення дитини, дитячі забави; віра (“прадідівські закони”), любовна притча про приворіт-зілля з еротичними мотивами (аналог Теокрітового твору) і, врешті, прикінцевий епізод про похорон і вшановування душ померлих.

Сім розділів – сакральне число, опис тринадцяти міст – центральна тема, тричленна тематична структура (контекст, текст (ключові пункти краю – міста), духовний

світ) – ці та інші символічні риси твору повинні навіяти реципієнтові почуття епічності, сакральності.

Чи вибір С. Ф. Кленовичем епіграфу саме із IV еклоги Вергілія символізує ідею майбутнього благоденства українських земель, чи автор ренесансної поеми хотів у такий спосіб оповістити світ про з'яву нової етнічної спільноти, чи йому йшлося про відродження колишньої державності “русів”? Радше ні. Поета цікавило насамперед оте “народне українське християнство” – химерна суміш поганства й християнських обрядів, тобто І. Франко таки справедливо оцінив “Роксоланію” як поему етнографічну.

Можливо, вказівка на прототип поеми – на буколіки Вергілія, яка доповнює присвяту львівському сенатові, приховує ще одну ідею: С. Ф. Кленович намагався заявити про свої симпатії до Львова, ствердити себе у ролі *civitatis Leopoliensis* й водночас у такий спосіб висловити свою тугу за рідними познанськими землями, як свого часу римський епік сумував за рідними мантуанськими Андами.

Зі сказаного постає проблема визначення належності культурної спадщини авторів, які писали латинською мовою упродовж XV–XVIII ст. В історії літератури побутує звичай ідентифікувати цих письменників як “авторів пограниччя”, як “українсько-польських”, “українсько-білорусько-польських”, “українсько-білоруських” культурних діячів. У такому підході є рація, зважаючи, що особистості цих авторів формувалися не лише в українській культурній стихії у підлітковому віці (здобувати освіту на захід українські юнаки вибиралися зазвичай у віці 15–17-ти років), а й в умовах універсальної для Європи культури ренесансу та бароко.

У соціологічній праці “Участь регіонів у формуванні польської літератури XVI ст.” польська літературознавець Зофія Фльорчак аналізує внесок вихідців із українських етнічних регіонів у культуру Речі Посполитої. Вона налічує 11 авторів до 1550 р., 14 – упродовж 1500–1525, й відповідно 16 та 17 осіб у двох наступних двадцятип’ятиліттях, – усього 58 авторів, вихідців із різних соціальних і майнових верств з українських земель за столітній період, що, за її твердженням, становить чверть усіх авторів Речі Посполитої того часу⁷. Ці люди послуговувалися у своїй творчості різними мовами – латинською, польською та українською, проте передовсім латинською. Саме латинська мова – мова науки, дипломатії, культури загалом була засобом спілкування європейської мистецької еліти того часу, який уможлилював культурний процес з участю людей різного етнічного і станового походження незалежно від місця проживання, праці і творчості. Тому доробок членів цієї інтернаціональної мистецької і наукової еліти належить кожній з культур Європейського континенту, включаючи й Україну. Серед них зустрічаємо відомі імена Юрія Дрогобича-Котермака, Миколи Гусовського, Станіслава Оріховського, Григорія з Тичина, Григорія із Самбора, Павла з Кросна, Себастьяна Фабіяна Кленовича – словом, авторів XV–XVI ст., які вже ввійшли до корпусу класичної літератури України тої епохи.

Отож, слід розрізняти поняття “українська латиномовна література” й “латиномовна література України”: якщо у першому випадку ідеться про авторів українського походження чи українізованих, діяльність яких тривала на території України та про їхні твори виразно україноцентричної тематики, у яких висловлені інтереси українського суспільства, то поняття “латиномовна література України” (до якої належить і “Роксоланія” С. Ф. Кленовича) включає у себе всю сукупність творів латинською

⁷ Florczak Z. *Udział regionów w kształtowaniu się piśmiennictwa polskiego XVI wieku (Studium z zakresu socjologii pisarstwa)*. – Wrocław; Warszawa; Kraków, 1967. – (Studia staropolskie, T. XVII).

мовою про українські етнічні території: власне твори української латиномовної літератури, твори іноетнічних авторів про Україну та твори тих авторів (незалежно від їх етнічного походження), які були вихідцями з України, але чия діяльність пов’язана із неукраїнськими культурними осередками, а тематика творчості стосується тогочасних загальноєвропейських проблем. Одним з критеріїв відбору матеріалу в останньому випадку є самоідентифікація цих авторів як “русинів”, “рутенців” чи “роксоланів”. Критерієм належності латиномовних текстів до корпусу української культурної спадщини може бути і факт присвяти цих творів українським володарям, князям, достойникам церкви, а також містам, регіонам тощо. Крім того, одним із критеріїв зарахування того чи іншого автора до корпусу автури “латиномовної літератури України” є наявність перекладів творів сучасною українською мовою з метою залучення їхніх ідей, мотивів, тем до сучасного українського культурного контексту (що стосується “Роксоланії”, то крім перекладу І. Франка маємо нині ще два повноцінні її переклади на українську мову: М. Білика та Віталія Маслюка)⁸.

Згадаймо твердження І. Франка: “Українська природа, український народ, українська історія такі багаті, що здавен-давня показували великий вплив на другі народи, виразились і в літературах польській, російській, в одну і в другу вносячи багато елементів оживляючих, dokonуючи в одній і в другій великих і важливих реформ, – мали ж бо вони показатись німичними і малими тільки на власному ґрунті, у власній літературі? [...] Та сама любов до України, котрою проймалися не раз люди чужі, зайшли (згадаймо тільки поляка, родовитого мазура Кльоновича, автора латинської поеми “Roxolania” (1584), [...] не менше живо палала в серцях самих українців і була головним джерелом зародження і зросту української літератури в мові народній”⁹.

Врешті промовисті факти наявності єдиного й спільного духовного простору від давньогрецьких та римських авторів до ренесансних філологічних шкіл, від ренесансного етнографізму С. Ф. Кленовича до унікальних творів Григорія Сковороди та Тараса Шевченка, які констатували дослідники різних епох у ХІХ й ХХ ст., засвідчують глибоку закоріненість українського літературного процесу в загальноєвропейське річище культурного розвитку. А “Роксоланія” Себастьяна Фабіяна Кленовича, хронологічно чи не перший друкований твір, написаний латинською мовою про українські землі, мешканців, їхні обряди, вірування, щоденний побут і специфічні звичаї з використанням усього масиву традиційного мистецького інструментарію постренесансних епох, а отже зрозумілий і близький кожному європейському читачеві, є достовірним записом в історичну метрику європейських етносів, народів і націй.

⁸ Див. наявні нині переклади сучасною українською мовою: С. Ф. Кльонович. Роксоланія (Переклад Михайла Білика) // *Питання класичної філології*. – Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1961. – Вип. 2. – С. 119–156; передрук окремим виданням: Себастьян Фабіан Кльонович “Роксоланія”: Поема / перекл. з латин. М. Білика. – Київ, 1987. – 94 с.; “Роксоланія” (Поема). Переклав Віталій Маслюк // *Українська поезія ХVІ століття*. – Київ, 1987. – С. 114–167.

⁹ Франко І. Нові праці про Україну... – С. 193–194.

**“PASSPORT FOR THE RUSYN” FROM THE FUNDS
OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF IVAN FRANKO
NATIONAL UNIVERSITY IN L’VIV
(the first Latin typewritten publication about Ukraine, 1584)**

Myroslav TROFYMUK

*Ivan Franko L’viv National University,
1, Universytets’ka Str., L’viv, 79000, Ukraine, tel. (032) 239-41-92*

The article dwells upon the role of the poem “Roksolania” by Sebastian Fabian Klonowic, which is the first Latin typewritten poem about Ukraine in our culture and literature. The poem has been translated into Ukrainian by Ivan Franko, Mykhaylo Bilyk and Vitaliy Masliuk, and researched by Ivan Franko and Mykhaylo Bilyk.

Key words: S. F. Klonowic, the history of literature, Literary Studies, New Latin, Translation Studies.

**“ПАСПОРТ ДЛЯ РУСИНА” ИЗ ФОНДОВ НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ
ЛЬВОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ ИВАНА ФРАНКО
(первое латиноязычное печатное издание об Украине, 1584 г.)**

Мирослав ТРОФИМУК

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000, Украина, тел. (032) 239-41-92*

В статье рассмотрены место и роль в украинской культуре и литературе в частности поэмы Себастиана Фабиана Кленовича “Роксолания” – первой напечатанной латиноязычной поэмы об Украине на материалах исследований Ивана Франко и Михаила Билька, а также переводов на украинский язык Ивана Франко, Михаила Билька и Виталия Маслюка.

Ключевые слова: С. Ф. Кленович, история литературы, литературоведение, неолатинистика, переводоведение.

Стаття надійшла до редколегії 18.05.2009

Прийнята до друку 30.03.2010